

## 2. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Бавдис Н.М.,  
студ. гр. ЕОАм-12,  
Національний університет «Львівська політехніка».  
Науковий керівник – Ясінська А.І.,  
к.е.н., доцент кафедри обліку та аналізу

### ОСНОВНІ ЕТАПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ВИТРАТ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Сучасні ринкові економічні відносини на підприємствах України зумовлюють потребу надання управлінської інформації задля підвищення ефективності діяльності та удосконаленні методів управління. Зміни, які відбуваються в бухгалтерському обліку посилюють роль внутрішнього аудиту, як одного з найефективніших видів контролю суб'єктів господарської діяльності. Законодавчо внутрішній аудит в Україні не регламентований, що і спричиняє певні проблеми щодо його проведення. Однією з найважливіших ділянок аудиторської перевірки на будь-якому підприємстві є аудит витрат. В системі управління підприємством витрати є складним об'єктом, який безпосередньо впливає на фінансовий результат діяльності підприємства, і тому ефективність їхнього контролю важко переоцінити.

Основні аспекти впровадження внутрішнього аудиту витрат зокрема, щодо методики його проведення відображені у наукових дослідженнях багатьох науковців [1, 2, 3, 4, 5, 6], результати досліджень яких є не тільки актуальними, але і містять велике значення для розвитку теорії і практики внутрішнього аудиту витрат підприємства. Будь-яке підприємство, як суб'єкт господарської діяльності має свої особливості системи управління, які необхідно першочергово враховувати при організації внутрішнього аудиту як загалом, так і за окремими його об'єктами. Організація внутрішнього аудиту витрат підприємства, насамперед залежить від правильної організації їхнього обліку, яка ґрунтується на точній, достовірній, неупередженій своєчасній інформації, джерелом якої і є бухгалтерський облік. Узагальнюючи основні напрямки проведення внутрішнього аудиту витрат та з метою його удосконалення, на нашу думку, доцільно визначити такі основні його етапи, зокрема:

перший – ідентифікація витрат підприємства, яка передбачає вивчення повноти існуючої на підприємстві класифікації витрат, доцільність її застосування для цілей управління, визначення особливостей розподілу витрат, включення їх у собівартість тощо;

другий – організація внутрішнього аудиту витрат, яка повинна визначити мету та завдання аудиту, терміни подання управлінському персоналу результатів аудиту, призначення відповідальних осіб тощо;

третій – планування внутрішнього аудиту витрат, яке повинно включати в себе: розрахунок аудиторського ризику, рівня суттєвості, сукупності вибірки та можливої величини помилки, а також складання загального плану аудиту та програми тощо;

четвертий – аудиторська перевірка, яка включає в себе: застосування аудиторських процедур з метою отримання аудиторських доказів; співставлення загальної суми помилки, що виявлена аудитором з рівнем суттєвості; проведення аналізу отриманих результатів аудиту; формування думки аудитора (висновку): модифікованої (умовно-позитивної), негативної, не модифікованої (безумовно-позитивної); доцільність застосування існуючих методів обліку витрат, способів їх

віднесення тощо;

п'ятий – складання аудиторського звіту, полягає у формуванні думки аудитора щодо достовірності даних про витрати, їх відображенні в обліку, звітності, а також формуванні висновку аудитора щодо рекомендацій та пропозицій удосконалення існуючих методів обліку витрат, підвищення ефективності управління ними на основі попереднього аналізу.

Варто зазначити, що досягнення мети проведення внутрішнього аудиту витрат підприємства, базується на отриманих джерелах інформації для аудитора. Основними такими джерелами є: елементи облікової політики, що стосуються обліку витрат; форми первинних документів з обліку витрат, на основі яких формується фінансовий результат підприємства; облікові реєстри (рахунки-фактури, товарно-транспортні накладні, накладні-вимоги, платіжні вимоги, платіжні доручення, калькуляції, кошториси, акти виконаних робіт (наданих послуг), звіти матеріально-відповідальних осіб, тощо); фінансова, статистична та податкова звітність; законодавчі та нормативні акти; акти ревізій, аудиторські висновки та інші документи, які відображають господарську діяльність підприємства.

Як засвідчують проведені дослідження науковцями, внутрішній аудит, який проводиться з метою достовірності облікових даних не може задовольняти інформаційні потреби системи управління підприємством. Тому, саме внутрішній аудит набуває в сучасній умовах господарювання важливого значення, який повинен забезпечити якість і надійність як одного з видів контролю.

Таким чином, можна зробити висновок, що проведення внутрішнього аудиту витрат підприємства покликане не тільки задля інформаційної потреби управління підприємством та прийняття управлінських рішень, але й для підвищення ефективності господарської діяльності підприємства як загалом, так і окремих його структурних підрозділів. Саме внутрішній аудит витрат спрямований на надання керівництву рекомендацій щодо оптимального і раціональнішого використання ресурсів та ефективного досягнення поставленої мети та завдань. З цією метою внутрішній аудит спрямований на формування незалежної оцінки системи управління витратами та формуванням пропозицій, напрямків та прогнозів удосконалення можливого розвитку конкурентоспроможного підприємства.

#### Література:

1. *Бутинець Ф.Ф. Аудит: підручник / Ф.Ф. Бутинець. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – Житомир: ПП «Рута», 2006. – 512 с.*
2. *Кулаковська Л.П. Організація і методика аудиту: навч. посіб. / Л.П. Кулаковська, Ю.В. Піча. – К.: Каравела, 2006. – 560 с.*
3. *Левченко Н.М. Внутрішній аудит витрат як одна з функціональних складових інформаційного забезпечення управління витратами підприємства / Н.М. Левченко, О.О. Яговець // Економічний простір. – 2010. - №34. – С. 178-187.*
4. *Полякова Л.М. Методика аудиту: конспект лекцій з курсу «Організація і методика аудиту» для студентів базового напрямку 6.0501 «Економіка і підприємництво» спеціальності 7.050106 «Облік і аудит». Частина II / Л.М. Полякова, В.С. Мохняк, Н.І. Демків. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2009. – 120 с.*
5. *Петрик О.А. Аудит: методологія і організація: монографія / О.А. Петрик. – К., 2003. – 260 с.*
6. *Усач Б.Ф. Організація і методика аудиту: підручник / Б.Ф. Усач, З.О. Душко, М.М. Колос. – К.: Знання, 2006. – 295 с.*